

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลหรือความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิง: อิทธิพลการสนับสนุนทางอารมณ์ การสื่อสารทางเพศที่ส่งผ่านความใกล้ชิดผูกพันและความพึงพอใจทางเพศ ที่ความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสนับสนุนทางอารมณ์ และความพึงพอใจทางเพศ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนทางอารมณ์ และการสื่อสารทางเพศผ่านความใกล้ชิดผูกพันและความพึงพอใจทางเพศ โดยการสนับสนุนทางอารมณ์ในงานวิจัยนี้วัดจากความรักความห่วงใย การให้กำลังใจ และความเข้าใจ การสื่อสารทางเพศในงานวิจัยนี้วัดจาก การสื่อสารเรื่องเพศทั่วไป และการเปิดเผยตนเรื่องเพศ ความใกล้ชิดผูกพันในงานวิจัยนี้วัดจาก ความใกล้ชิดผูกพันทางอารมณ์ ความใกล้ชิดผูกพันทางเพศ และความใกล้ชิดผูกพันทางความคิด ความพึงพอใจทางเพศในงานวิจัยนี้วัดจากคะแนนรวมของข้อกระทงความพึงพอใจทางเพศทั่วไป และความพึงพอใจในชีวิตสมรสในงานวิจัยนี้วัดจาก ความพึงพอใจต่อกัน ความมีเยื่อใยต่อกัน และความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 19.86, $df = 19$, $p = 0.403$ ค่า RMSEA เท่ากับ 0.009 ค่า RMR เท่ากับ 0.00895 ค่า GFI เท่ากับ 0.994 และค่า AGFI เท่ากับ 0.976 โดยความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสนับสนุนทางอารมณ์และความพึงพอใจทางเพศ และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนทางอารมณ์และการสื่อสารทางเพศผ่านความใกล้ชิดผูกพันและความพึงพอใจทางเพศในทิศทางบวกทั้งหมด จากผลการวิจัยที่พบในการศึกษาครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ตัวแปรการรับรู้การสนับสนุนทางอารมณ์จากสามี มีอิทธิพลทางตรง ทิศทางบวกต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิง มีอิทธิพลเท่ากับ 0.558 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหมายความว่า เมื่อภรรยามีการรับรู้การสนับสนุนทางอารมณ์จากสามีสูง จะส่งผลช่วยให้ภรรยามีความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูงตามไปด้วย หรือ เมื่อภรรยามีการรับรู้การสนับสนุนทางอารมณ์จากสามีต่ำ จะส่งผลให้ภรรยาเกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำตามไปด้วย ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า

การสนับสนุนทางอารมณ์เป็นการสนับสนุนเพียงลักษณะเดียวที่บุคคลทั่วไปต้องการ และมีให้แกกันในชีวิตประจำวัน การสนับสนุนทางอารมณ์เป็นเพียงตัวเดียวที่จากงานวิจัยต่างๆ ระบุว่ามีความสำคัญและส่งผลต่อสุขภาพกาย สภาพจิตใจ และความสัมพันธ์ นั่นคือการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จะนำมาซึ่งการปรับสภาพจิตใจได้ดีขึ้น ทำให้เห็นคุณค่าในตนเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเกิดความพึงพอใจในทุกๆด้านของชีวิต(Greene & Burleson, 2003) ดังนั้นการสนับสนุนทางอารมณ์จากสามีจะช่วยป้องกันความเครียดที่จะนำไปสู่การบั่นทอนความสัมพันธ์ในชีวิตสมรส อีกทั้งยังลดความเหินห่างและความขัดแย้งระหว่างกันของสามีและภรรยา ทำให้สามารถจัดการแก้ไขปัญหาในชีวิตสมรสไปได้ด้วยดี และเกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรสในที่สุด นั่นคือเมื่อภรรยามีการรับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากสามี ทั้งในช่วงเวลาปกติ และในช่วงเวลาที่ตนเองกำลังเผชิญปัญหา หรือเกิดอารมณ์เศร้าเสียใจ เช่น ได้รับความความรักความห่วงใยเอาใจใส่จากสามีเมื่อเจ็บป่วย ได้รับความกำลังใจและความเข้าใจจากสามีในเรื่องต่างๆ รวมถึงในเวลาที่เกิดปัญหาด้านต่างๆในชีวิต หรือการได้รับความกำลังใจและคำชื่นชมจากสามีเมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งประสบความสำเร็จ เป็นต้น ซึ่งการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ด้านต่างๆเหล่านี้ จะช่วยให้ภรรยาเกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย รับรู้ว่าสามียังรัก ห่วงใย เข้าใจ คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ เห็นคุณค่าของตนและอยู่เคียงข้างตนเสมอ ซึ่งการรับรู้ดังกล่าวจะทำให้ภรรยาเกิดประสบการณ์ที่ดี และมีความรู้สึกว่าคุณค่าความสัมพันธ์ในชีวิตสมรสระหว่างตนเองกับสามีดำเนินไปในทางที่ดี

ในทางกลับกันหากภรรยารับรู้ว่าคุณค่าของตนเองได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากสามีต่ำ โดยเฉพาะเมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตขึ้นในชีวิต จะทำให้ภรรยารับรู้และมีความรู้สึกว่าคุณค่าสามีซึ่งเป็นคนที่คุณรักไม่สามารถเป็นฐานความมั่นคง ปลอดภัย และช่วยเหลือตนเองได้ รวมถึงเกิดความรู้สึกว่าคุณค่าสามีไม่มีความรักและห่วงใยแก่ตน ไม่เข้าใจตน ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวทำให้เกิดประสบการณ์ทางด้านลบต่อความสัมพันธ์ในชีวิตสมรส เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อสามี ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในกันและกันต่ำ มีเยื่อใยต่อกันน้อยลง และเกิดความขัดแย้งกันมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การบั่นทอนความสัมพันธ์ในชีวิตสมรสจนเกิดความห่างเหิน และความขัดแย้งระหว่างกันมากขึ้นโดยจะเป็นวงจรเรื้อรังแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนนำไปสู่ผลลัพธ์ทางด้านลบต่อความสัมพันธ์ในชีวิตสมรส ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจในชีวิตสมรสในที่สุด และอาจจะจบลงด้วยการหย่าร้างตามมาซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xu and Burleson (2004)

2. ตัวแปรการสื่อสารทางเพศมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสผ่านความพึงพอใจทางเพศ ซึ่งการสื่อสารทางเพศมีอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิง

เท่ากับ 0.187 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ทิศทางบวก ขนาดต่ำ โดยการสื่อสารทางเพศมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจทางเพศเท่ากับ 0.176 ขนาดต่ำ ทิศทางบวก และความพึงพอใจทางเพศมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสเท่ากับ 0.540 ขนาดปานกลาง ทิศทางบวก จากผลการวิจัยที่กล่าวมา หมายความว่า ในคู่สมรสการที่ภรรยารับรู้ว่าคุณและสามีมีการสื่อสารทางเพศระหว่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเรื่องเพศทั่วไป หรือการเปิดเผยตนในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ตนชอบและไม่ชอบสูง จะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจทางเพศสูงตามไปด้วย และเมื่อภรรยารู้สึกพึงพอใจ และมีความสุขกับเพศสัมพันธ์ จะทำให้ภรรยาเกิดความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสตามมาในระดับสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า

การสื่อสารเป็นทักษะสำคัญของชีวิตคู่ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้คู่สมรสเกิดความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกันได้ และปรับตัวกับความตึงเครียดในชีวิตคู่ได้ การสื่อสารเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในชีวิตสมรสอีกด้านหนึ่งที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์และความผูกพัน การสื่อสารที่มีคุณภาพจะส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศหรือความพึงพอใจทางเพศที่ดีด้วย (Neller and Fitzpatrick, 1991 อ้างถึงใน สุรางค์รัตน์ คงศรี, 2547) และการสื่อสารพูดคุยเปิดเผยเรื่องเพศที่บุคคลชอบและไม่ชอบนั้นจะทำให้คู่สมรสทราบและปฏิบัติทางเพศในสิ่งที่ชอบและต้องการมากขึ้น และปฏิบัติน้อยลงในสิ่งที่ไม่ชอบหรือไม่ต้องการ ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศที่สูงขึ้น และการเกิดความพึงพอใจทางเพศที่สูงจะนำมาซึ่งความพึงพอใจในด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Cupach and Metts, 1991 อ้างถึงใน Macneil & Byers, 2009) นั่นคือ เมื่อคู่สามีภรรยา มีการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศ และกล้าเปิดเผยตนเรื่องเพศเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่ตนเองชอบ และปรารถนา จะทำให้คู่สมรสทั้งสองรับรู้ในสิ่งที่อีกฝ่ายต้องการ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับ และปรับตัวในเรื่องเพศเข้าหากัน ส่งผลให้ต่างฝ่ายต่างรับรู้ถึงการปฏิบัติต่อกันในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความสุขในทุกระยะของการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการรับรู้ เข้าใจ และยอมรับเกี่ยวกับเรื่องเพศที่อีกฝ่ายปรารถนาและต้องการ จะนำไปสู่การปฏิบัติและตอบสนองทางเพศต่อกันในทุกระยะของการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อให้อีกฝ่ายได้รับความสุข และนำมาสู่ความพึงพอใจทางเพศในที่สุด โดยเฉพาะผู้หญิงหรือภรรยา หากภรรยากล้าพูดคุยเปิดเผยตนเรื่องเพศในสิ่งที่ตนชอบ และไม่ชอบ จะทำให้สามีรับรู้ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรขณะมีเพศสัมพันธ์เพื่อให้ภรรยาเกิดความพึงพอใจและมีความสุข และหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้ภรรยารู้สึกเจ็บปวด ไม่ชอบ หรือไม่

มีความสุข ซึ่งการตอบสนองในเรื่องเพศสัมพันธ์ของสามีในสิ่งที่ภรรยาชอบ จะนำมาซึ่งความรู้สึกพึงพอใจทางเพศในที่สุด ดังนั้นความพึงพอใจทางเพศที่เกิดขึ้นนี้ จึงกลายเป็นประสบการณ์ที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้ภรรยารับรู้และมีทัศนคติที่ดีต่อความสัมพันธ์ในชีวิตสมรสระหว่างตนกับสามีในด้านอื่นๆ ด้วย ซึ่งจะส่งเสริมให้คู่สมรสรู้สึกเกิดความรักใคร่ มีเยื่อใยต่อกัน ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยป้องกันการเกิดความไม่พึงพอใจต่อกัน การระแวงหรือการคิดว่าสามีนอกใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ผลลัพธ์ทางบวกต่อความสัมพันธ์ในชีวิตสมรส เกิดเป็นความพึงพอใจในชีวิตสมรสในที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัยต่างๆ หลายกลุ่ม (Larson et al., 1998; Litzinger & Gordon., 2005; MacNeil & Byers., 2005; MacNeil & Byers., 2009) ที่ศึกษาพบว่าการสื่อสารเรื่องเพศ และการเปิดเผยตนเองมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกกับความพึงพอใจทางเพศ และมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส

3. การสนับสนุนทางอารมณ์และการสื่อสารทางเพศมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสผ่านความใกล้ชิดผูกพันและความพึงพอใจทางเพศตามลำดับ โดยการสนับสนุนทางอารมณ์มีอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสเท่ากับ 0.228 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ทิศทางบวก ขนาดต่ำ และการสื่อสารทางเพศมีอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสเท่ากับ 0.170 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ทิศทางบวก ขนาดต่ำ โดยการสนับสนุนทางอารมณ์มีอิทธิพลตรงต่อความใกล้ชิดผูกพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าอิทธิพลรวมต่อความใกล้ชิดผูกพันเท่ากับ 0.742 ขนาดสูง ทิศทางบวก ส่วนการสื่อสารทางเพศมีอิทธิพลตรงต่อความใกล้ชิดผูกพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าอิทธิพลรวมต่อความใกล้ชิดผูกพันเท่ากับ 0.299 ขนาดต่ำ ทิศทางบวก และความใกล้ชิดผูกพันมีอิทธิพลตรงต่อความพึงพอใจทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจทางเพศเท่ากับ 0.568 ขนาดปานกลาง ทิศทางบวก และความพึงพอใจทางเพศมีอิทธิพลตรงต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสเท่ากับ 0.540 ขนาดปานกลาง ทิศทางบวก จากผลการวิจัยที่กล่าวมา หมายความว่า ภรรยาที่มีการรับรู้ถึงการสนับสนุนทางอารมณ์จากสามีสูง รับรู้ว่าตนเองและสามีมีการสื่อสารเรื่องเพศ และเปิดเผยตนในเรื่องเพศระหว่างกันสูง จะมีความใกล้ชิดผูกพันกับสามีสูง ซึ่งการที่ภรรยามีความรู้สึกใกล้ชิดผูกพันกับสามีสูง จะทำให้ภรรยาเกิดความพึงพอใจทางเพศสูงตามด้วย และผลจากการมีความพึงพอใจทางเพศสูง จะทำให้ภรรยาเกิดความพึงพอใจในชีวิตสมรสที่สูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า

ความใกล้ชิดผูกพันเกิดขึ้นจากการที่สามีหรือภรรยาแสดงอารมณ์ ความคิด และความรู้สึกต่ออีกฝ่าย โดยความใกล้ชิดผูกพันจะพัฒนาขึ้นเมื่อสามีภรรยาตอบสนองหรือสนับสนุนทางอารมณ์ด้วยการสื่อสาร พูดคุยแสดงความเข้าใจ ความรักความห่วงใย และเห็นคุณค่า เพื่อให้อีกฝ่ายได้รับรู้และรู้สึก Gottman & DeClair (2001 อ้างถึงใน Segrin & Flora, 2005) ซึ่งความใกล้ชิดผูกพันนั้นได้รับอิทธิพลจาก 2 ปัจจัย คือ การเปิดเผยตน และการตอบสนองของคู่สัมพันธ์ สำหรับการเปิดเผยตน การเปิดเผยตนเองในเรื่องความคิด ความรู้สึก อารมณ์จะทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดผูกพันมากกว่าการเปิดเผยตนเองในเรื่องข้อเท็จจริงทั่วไป เนื่องจากการเปิดเผยตนเองในเรื่องความรู้สึก ความคิด อารมณ์ เป็นการทำให้คู่สัมพันธ์รับรู้และได้มีโอกาสสนับสนุนทางอารมณ์ที่แท้จริงต่อผู้ที่เปิดเผย ทำให้ผู้เปิดเผยรับรู้สิ่งที่คู่สัมพันธ์ตอบสนอง (Shaver and Reis, 1988 อ้างถึงใน Laurenceau, Barrett & Pietromonaco, 1998) อีกทั้งความใกล้ชิดผูกพันยังพัฒนาผ่านกระบวนการเปิดเผยตนในเรื่องข้อมูลทั่วไป ความคิด และอารมณ์กับคู่สมรส รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากคู่สมรสในด้านความรักความห่วงใย การเห็นคุณค่า และความเข้าใจด้วย (Laurenceau et al., 1998) ซึ่งการรับรู้ของภรรยาต่อการสนับสนุนทางอารมณ์จากสามี ไม่ว่าจะเป็นการได้รับความรักความห่วงใย กำลังใจ หรือความเข้าใจจากสามี รวมทั้งรับรู้ว่าตนเองและสามีมีการสื่อสารพูดคุย และเปิดเผยตนเรื่องเพศระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึกหรือความปรารถนาต่อกันในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่ตนชอบและไม่ชอบ โดยการรับรู้ถึงการสนับสนุนทางอารมณ์จากสามี และการพูดคุยเปิดเผยตนในเรื่องเพศต่อกันจะทำให้ภรรยารู้สึกว่าสามีรักและห่วงใย เข้าใจอารมณ์ความคิดและความรู้สึกของตน ทำให้เกิดความรู้สึกรักและใกล้ชิดผูกพันกับสามีมากยิ่งขึ้น และเมื่อภรรยารับรู้และมีความรู้สึกใกล้ชิดผูกพันกับสามีสูง โดยการรับรู้และรู้สึกว่าตนเองมีความใกล้ชิดกับสามีสูงไม่ว่าจะเป็นความใกล้ชิดผูกพันทางอารมณ์ ความคิด หรือ เพศ จะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ กับสามี รวมถึงในเรื่องเพศสัมพันธ์ด้วย (Cupach และ Metts, 1991 อ้างถึงใน Macneil & Byers, 2009) และหากภรรยารู้สึกใกล้ชิดผูกพันกับสามีสูง การมีเพศสัมพันธ์กับสามี ภรรยาจะใช้อารมณ์ใกล้ชิดผูกพันดังกล่าวมาร่วมรับรู้และรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ด้วย และคิดว่าเพศสัมพันธ์ที่สามีตอบสนองหรือปฏิบัติกับตนเป็นการแสดงออกถึงความรักความผูกพันที่มีต่อกัน (สุวทนา อารีพรรค, 2528) และหากประสบการณ์ในเรื่องเพศระหว่างภรรยา กับสามีเป็นไปในด้านที่ดี ร่วมกับอารมณ์ใกล้ชิดผูกพันกับสามีที่ภรรยารู้สึก จะไปกระตุ้นช่วยให้ภรรยาเกิดความพึงพอใจทางเพศสูงมากขึ้น และความพึงพอใจทางเพศที่ภรรยามีต่อสามีในระดับสูงจะทำให้ภรรยาเกิดความรู้สึกและมีทัศนคติที่ดีต่อความสัมพันธ์ในชีวิตด้านอื่นๆ ด้วย โดยการรับรู้และมีความรู้สึกที่ดีต่อความสัมพันธ์ในชีวิต

สมรสจะช่วยส่งเสริมให้คู่สมรสเกิดความพึงพอใจในกันและกันมากขึ้น มีการทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น มีความใกล้ชิดและมีเยื่อใยต่อกันมากขึ้น มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมากขึ้น เกิดความขัดแย้งระหว่างกันน้อยลง เกิดเป็นความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิงในที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องและคล้ายคลึงกับงานวิจัยของนักวิจัยหลายกลุ่ม (Cupach & Metts, 1991 อ้างถึงใน Macneil & Byers, 2009; Mane, et al., 2004; Lippert & Prager, 2001; Haning, et al., 2007; MacNab & Keiley, 2004 อ้างถึงใน Sprenkle & Piercy, 2005)

กล่าวโดยสรุปคือ งานวิจัยสนับสนุนว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้หญิงขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนทางอารมณ์ที่ตนได้รับจากสามีและการสื่อสารทางเพศกับสามี โดยสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ผู้หญิงรู้สึกใกล้ชิดผูกพันกับสามีมากขึ้น และมีความพึงพอใจทางเพศมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสมากขึ้นในที่สุด